

Hoe gaat het met Memito uit Nicaragua?

Wie kent hem nog? Memito Huetes Gutiérrez! De zoon van een koffieboer uit Miramar. Memito, de jongen die aan de basisschoolleerlingen vertelt dat het kopen van eerlijke koffie in Nederland impact heeft op zijn leven. Hij is de hoofdpersoon in het onderwijsexempel 'Eerlijke handel'. Leerkrachten en leerlingen maken via filmpjes en verhalen kennis met hem, zijn familie en zijn omgeving. Memito uit Nicaragua komt heel dicht bij zijn leeftijdgenootjes in Nederland. Maar hij beseft zelf nog niet voor de helft hoe vaak hij in de klassen in Nederland groot op een scherm prijkt als de video wordt afgedraaid ...

We gaan even terug in de tijd. In februari 2009 stond Claudia van Aalsburg uit Nicaragua voor een moeilijke

klus. Woord en Daad en Driestar Educatief hadden haar gevraagd in haar geboorteland materiaal te verzamelen over eerlijke koffie. Haar man Corstiaan werkte al jaren voor PAC, een partnerorganisatie

van Woord en Daad in Nicaragua die veel doet aan economische ontwikkeling in de agrarische sector. Koffieboeren op het platteland kunnen assistentie krijgen van de PAC. Zo leren ze hoe de oogsten groter kunnen worden of hoe je het beste kunt samenwerken, zodat leveranciers de koffiebonen afnemen tegen betere prijzen. PAC garandeert de boeren die zich aansluiten dat ze 'eerlijke' prijzen krijgen.

Claudia vond een boerenfamilie met een jongen van negen jaar: Memito. Ze maakte de lange tocht van zeven uur vanuit de hoofdstad Managua naar Miramar. Met een goede fotograaf erbij moest het wel een succes worden. Een succes werd het, maar de weg naar het succes zat vol uitdagingen.

Zes jaar terug

Zes jaar geleden was het leven niet eenvoudig in Miramar. Geen riolering, geen waterleiding en slechte wegen. Ook het gezin Huetes Gutiérrez moest in die tijd elke Nicaraguaanse cordoba omdraaien. Vader Guillermo werkte bij op een koffieplantage van een grootgrondbezitter in een nabijgelegen plaats. Elke maand verdiende hij een krappe 100 euro. Armoede troef voor het gezin. Moeder Claudia moest geregeld geld lenen om dochter Belkys en zoon Memito eten te kunnen geven. Letterlijk overleven dus. Het leven leek zo uitzichtloos, maar veel keus was er niet.

Totdat PAC actief werd in Miramar. PAC richtte een samenwerkingsverband op voor boeren. Samenwerking maakt sterk. Door de oogst samen te voegen tot een grote hoeveelheid kun je een steviger vuist maken naar de afnemer toe. Een eerlijke prijs voor een product dat onder eerlijke opstandigheden is verbouwd. Daar streeft PAC naar.

Moeder Claudia sloot zich aan bij het samenwerkingsverband. 'Het moment was onvergetelijk toen mijn man Guillermo onze eerste zakken koffiebonen naar de inzamelingsplaats van PAC bracht. We wisten dat we zeker waren van een eerlijke prijs. Geweldig. Van dat eerstverdiende geld

kocht ik een strijkijzer en een voorraad medicijnen.'

En hoe gaat het nu met Memito?

Memito merkte ook iets van deze verandering. Het

gaat goed met het gezin. PAC gaf trainingen en leerde hoe je het land beter kunt bewerken om een grotere oogst te hebben. Moeder Claudia werkt daarnaast twee dagen in de week bij een kleuteropvang. Ze maakt deel uit van een groep opgewekte ouders die actief zijn in de kerk en daar vrienden hebben. Toen Claudia van Aalsburg Memito de eerste keer bezocht, was hij verre van spraakzaam. Hij vond het maar niks: die cameraman en die vrouw die hem steeds vragen stelde. Het koste Claudia veel moeite een verhaal bij elkaar te sprokkelen.

In november 2010 ondernam Claudia van Aalsburg nog een keer de reis naar Miramar. Omdat de hoofdpersoon van het exemplaar natuurlijk wel moet weten hoe belangrijk hij in Nederland is geworden. Als Claudia na een winterse tocht over een moeilijke weg bij het huis van de familie aankomt, lijken de tijden echt veranderd. Ze vertelt: 'De ontvangst was hartelijk. Alles hetzelfde met één groot verschil: Memito. Hij

groette me, maakte grappen met zijn moeder en zijn vrolijke lach schalde met enige regelmaat door het huis. Moeder Claudia vertelde dat het goed gaat met het gezin. Hoewel 2010 geen goed koffiejahr was, gaat het werk gewoon door. Vader Guillermo werkt, na wat trainingen van PAC, als beheerder op een boerderij en verdient een vast salaris. En Memito voelt zich een echte man: hij is nu oom van een klein neefje. Hierdoor is zijn leven veranderd. Hij is vaak bij zijn neefje te vinden.'

Claudia heeft de filmpjes en het lesmateriaal bij zich. Ze laat het aan de familie zien. Memito kijkt mee, maar zegt niks. Moeder Claudia verbergt haar enthousiasme niet. Vol trots bekijkt ze het materiaal en de video's. Haar zoon Memito!

Rina Molenaar is manager Communicatie en Fondsen bij Word en Daad.

4'33"

Werklui zagen een trappengat in de betonnen zoldervloer. Ik ontkom niet aan het lawaai. Omdat ik weet dat het straks ophoudt, vind ik het fascinerend. Eerst is er beton, daarna niets en daarna weer iets (de trap). Diezelfde dag kwam ik langs een lege plek waar een week eerder nog een flat stond. De leegte benadrukte de afwezige flat. Via de filosoof Roy Sorensen stuitte ik op een compositie van de eigenzinnige componist John Cage: 4'33" (YouTube). Het stuk bestaat uit drie delen en je hoort enkel stilte, precies drie minuten en 33 seconden lang. Fascinerend

Peter Dijkstra

prachtig. Cage heeft eens in een geluidsdichte kamer gezeten en hoorde toen zijn eigen bloed stromen. Stilte bestaat niet, het is maar net hoe je geluid ervaart en waardeert. In de indrukwekkende toespraak van president Obama na het drama in Tucson vielen mij de rustige stiltes op tussen zijn woorden en zinnen. Heel anders dan de

gehaast ratelende moderne mens. Twitter de twitter. Teveel informatie ervaren we niet voor niets als 'ruis', als storend geluid. Stilte is belangrijk, maar we zijn geneigd het een bijzaak te vinden. Iets voor na het werk, voor de avond of voor in de vakantie. Het is echter van levensbelang. Jezus zocht de stilte op om met Zijn Vader te zijn. Te *zijn*. Bij gesprekken in exemplars is stilte van eminent belang. Gewoon om er te *zijn*. Stiltes van verwachting, van verwondering, spanning of verworteling. Luister maar. In stiltes komt een fenomeen tot aanzijn. Na het voorlezen van verhalen van Toon Tellegen liet ik eerst (zachtjes) een stilte vallen. Dan kwam het zuchten, het geglimlach, het gegriinnik. Het verhaal kon landen. Daarom is het goed dat een column kort is en dat er veel wit in en om zit. Het gezaag klinkt nog na in de stilte.

Column